

Phytophthora bedreigt pioenenteelt

In de rubriek Vasteplantenvaria geeft teeltadviseur Henk van den Berg zijn visie op actuele onderwerpen en belangrijke thema's in de vasteplantensector. Dit keer aandacht voor de schimmelziekte *Phytophthora*, op dit moment waarschijnlijk de grootste bedreiging in de teelt van pioenrozen.

Tekst en fotografie: Henk van den Berg

Phytophthora wordt door veel pioenentelers niet serieus genomen of zelfs niet opgemerkt. Het lastige is dat als de ziekte zich eenmaal in een partij heeft gevestigd, deze vrijwel niet meer weg te krijgen is. De warme winters van afgelopen jaren hebben waarschijnlijk een versterkend effect. Immers, de ondergrondse groei van de schimmel vindt plaats in een periode dat we deze niet in beeld hebben, van oktober tot maart. Er zijn geen symptomen, maar de ziekte woekert wel door. Voorkomen lijkt de enige mogelijkheid om deze dreiging het hoofd te bieden.

SYMPTOMEN

De eerste symptomen van de ziekte zijn vrij lastig te vinden, omdat ze erg lijken op klimaatschade. Zeker in de kas is het beeld vrijwel hetzelfde als wanneer de kas een keer echt te heet is geweest. De bladpuntjes worden slap en zwart. Het verschil zit hem in de volgorde.

Bij klimaatschade zijn de blaadjes zwart en bij *Phytophthora* zie je dat eerst het steeltje is ingesnoerd. Buiten is dit beeld wat makkelijker te ontdekken, omdat klimaatschade hier vrijwel niet voor komt.

Wanneer de symptomen zich pleksgewijs voordoen, is er in de meeste gevallen een haard aanwezig. Meestal tref je onderin een ongeveer 10 centimeter hoog zwart scheutje dat als een lantaarnpaaltje met de kop naar beneden staat. De scheut is aangetast en heeft nog net de kracht om op te komen, maar sterft direct af. Belangrijk verschil met *Botrytis* is dat deze steeltjes vast zitten en aan de voet geen schimmelpluis is te zien.

Opvallend is dat de aantasting sneller uitbreidt als de structuur van de grond niet optimaal is. Zeker in warme winters gaat het erg snel, doordat de schimmel in de grond gewoon doorwoekert. Als de symptomen een jaar over het hoofd worden gezien, is het al snel een grote

plek. Hoewel elke cultivar er last van kan hebben, is er de meeste schade in 'Duchesse de Nemours' en 'Kansas', en de laatste twee jaar in toenemende mate in 'Alexander Fleming'.

PREVENTIE

Om ervoor te zorgen dat *Phytophthora* geen ramp veroorzaakt, is het belangrijk serieus na te gaan of de schimmel aanwezig is. Als bij de eerste symptomen wordt ingegrepen, is de schade te beperken. Heeft de schimmel zich eenmaal gevestigd, lijkt het of je er niet meer vanaf komt. Ga dus eerst op zoek naar symptomen. De tweede stap is zorgen voor optimale groeiomstandigheden. Er is een duidelijke relatie tussen een moeilijke structuur (iets te nat) en de uitbreiding van *Phytophthora*.

Bij het aanplanten van een perceel is de meeste aandacht nodig. Plant niet op structuurgevoelige percelen en zorg indien nodig preventief voor een goede afwatering door het graven van greppels. Ga er ook vanuit dat als een partij ziek is, deze ook na een warmwaterbehandeling niet geschikt is om opnieuw op te planten. Behoud van zieke partijen voor plantgoed is verkeerde zuinigheid. Preventief zorgt een regelmatige bespuiting van de nog beperkt toegelaten Mancozeb voor een redelijke bescherming tegen nieuwe aantastingen. Hiernaast kan ook het gebruik van bladverhardende middelen als bitterzout zorgen voor een minder gevoelig gewas.

Er is nog te weinig bekend over het verloop van *Phytophthora* om een strak advies over de bestrijding te geven. Aandacht is op dit moment het belangrijkste. Op steeds meer bedrijven wordt de schimmelziekte een probleem, terwijl dit met een beetje extra aandacht voorkomen had kunnen worden. Verdiep je in de symptomen en zeg niet dat je er geen last van hebt voordat je goed heb gezocht.

